

Koudelka, Z., Růžička, M., Vondruška, F.: Zákon o státním zastupitelství s komentářem a judikaturou

Praha: Nakladatelství Leges, 2010, 400 stran, ISBN 978-80-87212-25-7

Petr Aulický*

Státní zastupitelství je jedním z nejvýznamnějších orgánů v rámci fungování demokratického právního státu. S poměrně vysokou mírou jistoty je dokonce možné prohlásit, že se jedná o orgán, který v současné době využívá v té či oné podobě každý stát světa a je nedůležité, zda se nazývá státním zastupitelstvím, prokuraturou či jinak. V zásadě pak bývá vymezení postavení, působnosti a struktury těchto orgánů svěřeno buď přímo ústavě či alespoň zákonu, nebo na jeho roveň postavenému předpisu. Popřípadě může jít o kombinaci obou přístupů, tak jak je tomu v České republice, kdy je obecné zakotvení veřejné žaloby svěřeno ústavě, avšak téměř vše je následně konkretizováno na zákonné úrovni, a sice zákonem č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství.

Vzhledem k zásadní povaze tohoto zákona je možné uvítat, že v edici pražského Nakladatelství Leges vyšlo na počátku letošního roku první vydání publikace Zákon o státním zastupitelství s komentářem a judikaturou, kterou zpracoval kolektiv autorů působících na Nejvyšším státním zastupitelství, ve složení doc. JUDr. Zdeněk Koudelka, Ph.D., (vedoucí autorského kolektivu), JUDr. Miroslav Růžička, Ph.D. a JUDr. František Vondruška.

Na úvod je třeba podotknout, že od vydání tohoto zákona až do této doby existoval na trhu jakýsi monopol, co se týče komentářů k němu. Ten si držela publi-

kace vydávaná nakladatelstvím C. H. Beck pod názvem Zákon o soudech a soudcích; Zákon o státním zastupitelství. Komentář. Autory tohoto komentáře, jenž vyšel (doposud) ve dvou vydáních, v roce 1994 a 2004, jsou Jiří Kocourek a v případě druhého vydání taktéž Jan Záruba, který v tomto vydání zpracoval právě část pojednávající o zákonu o státním zastupitelství a který shodou okolností působí v současné době taktéž na Nejvyšším státním zastupitelství.

Pokud se přidržím jakéhosi komparativního náhledu, je možné konstatovat, že co se týče rozsahu publikace, je komentář vydávaný Nakladatelstvím Leges přibližně dvakrát obsažnější než komentář od společnosti C. H. Beck. Obsahuje totiž 383 stran čistého textu oproti 208 stranám komentáře staršího, přičemž počet znaků na stránce je v průměru téměř totožný.

Samotný komentář pak, narozdíl od svého předchůdce, nezačíná historickým úvodem, avšak nedomnívám se, že by to bylo ke škodě věci. Naopak mám za to, že forma zvolená autory, kdy jsou historické souvislosti rozebírány poměrně podrobně v rámci analýzy jednotlivých ustanovení, je velice příhodná. Po krátkém úvodním slovu vedoucího autorského kolektivu je tak rovnou přistoupeno k výkladu prvního ustanovení. Bylo by samozřejmě nereálné, a navíc i neúčelné, rozebírat zde komentář autorů ke každému jednotlivému paragrafu zákona o státním zastupitelství, a tak bych pouze v krátkosti vyzdvihl několik prvků, které mě zaujaly.

Zprv se jedná, dle mého mínění, o první legitimní pokus o zpracování části pojednávající o správě státního zastupitelství. Do této doby totiž stála tato problematika

* JUDr. Petr Aulický, student doktorského studijního programu, obor Trestní právo, Právnická fakulta Masarykovy univerzity, Brno.

vždy spíše na okraji zájmu odborné veřejnosti a v rámci předchozích komentářů a monografií dotýkajících se této oblasti mu byla věnována spíše marginální pozornost ve vztahu například k otázkám působnosti v trestní či netrestní oblasti. Přitom takovýto náhled je dle mého soudu naprosto neopodstatněný, neboť každý orgán, aby mohl vůbec vykonávat své zákonem nastavené pravomoci, musí mít svou personální, hospodářskou a jinou správní podstatu.

Dalším prvkem, který bych rád zdůraznil, je snaha autorů nevyhýbat se a nepřecházet žádné části ustanovení, jen proto, že se nejedná o otázku, na kterou je ustálený a jednotný výklad. Velice dobře je to patrné na příkladu postavení polních státních zastupitelství v rámci rozboru § 6.

Co také považuji za velice pozitivní, je struktura komentáře k jednotlivým ustanovením. Autoři se inspirovali systémem užívaným např. v rámci komentářů vycházejících k trestnímu zákonu, k trestnímu řádu, ale i mnoha jiným předpisům, kde po textu ustanovení následuje seznam souvisejících ustanovení, dále seznam souvisejících předpisů, poté teprve přichází na řadu vlastní komentář a po něm soupis příslušné literatury a nakonec ještě odkaz na zdrojovou či pouze související literaturu.

Prvkem, který bych neoznačil zcela za pozitivum, je potom určitá nevyrovnanost textu v rámci pasáží, jež psali jednotliví autoři. Nemám na mysli rozhodně nižší odbornou úroveň kteréhokoliv z autorů, avšak při čtení komentáře je jejich autorský styl natolik odlišný, že to působí místy až rušivě.

Posledním momentem, na který je třeba upozornit, je pak samozřejmě aktuálnost díla, které se velice dobře vypořádalo s ustanoveními vtělenými do zákona o státním zastupitelství v posledních několika letech, jako je ustanovení o asistentech státních zástupců, poskytování údajů z informačního systému evidence obyvatel atd. Tento prvek je ovšem jen těžko možné označit jako pozitivum, neboť reflektování nejaktuálnější právní úpravy by mělo být vždy spíše samozřejmostí.

Celkově pokládám komentář za dílo velice zdařilé, a to zejména pro univerzalitu jeho použití. Kvůli jeho přehledné struktuře a do jisté míry i čtivé podobě kloube se s velkou odborností a obsažností se domnívám, že nalezne uplatnění jak u orgánů činných v trestním řízení, tedy zejména u státních zástupců a policejních orgánů, ale i u pedagogů a studentů právnických oborů a snad i u laické veřejnosti toužící se pouze dozvědět z dané oblasti něco více; zejména té působící v rámci různých médií by to občas rozhodně bylo ku prospěchu.